

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในกลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูในครั้ง นี้ จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยโดยส่วนรวมของระดับความไม่สบายใจต่ำกว่าระดับความเป็นไปได้ของพฤติกรรม เป็นไปในทำนองเดียวกันกับที่ อิลลิน คี. แกมบริล และ เซอร์รี เอ. ริชเช ¹ และละเอียค ชูประยูร และ คณะ ² ได้ศึกษาไว้ ซึ่งหมายความว่าแม้พฤติกรรมบางอย่างเมื่อแสดงออกไปแล้วมีความไม่สบายใจเพียงเล็กน้อย แต่โอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยกว่า แต่อย่างไรก็ตามผลที่ได้ในครั้งนี้นี้ยังมิได้บอกรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ศึกษามากกว่าจะใช้เป็นเกณฑ์ปกติที่จะนำไปสู่การหารายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก ซึ่งจะได้อภิปรายถึงผลการศึกษาค้างนี้ คือ

1. การเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษาวิทยาลัยครูในกลุ่มต่าง ๆ

1.1 จากการเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัด ผลปรากฏว่านักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักศึกษาวิทยาลัยครูในต่างจังหวัด กล่าวคือมีความเป็นไปได้ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่า และเมื่อแสดงไปแล้วมีความไม่สบายใจต่ำ

¹ Eileen D. Gambrill and Cheryl A. Richey, "An Assertion Inventory for use in assessment and research," p. 555.

² ละเอียค ชูประยูร และ คณะ, "การศึกษา Assertive Behavior ในผู้รวมทีมจิตเวช," หน้า 12.

กว่านักศึกษาวิทยาลัยครูในต่างจังหวัด จึงเป็นการสนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผลแห่งความแตกต่างนี้จะเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมดังที่ พัทยา สายหนู ได้กล่าวไว้ในครอบครัว ญาติมิตร สมาคม และกลุ่มสังคมอื่น ๆ ภายในสังคมเมืองหลวงขาดความสัมพันธ์แนบแน่นอย่างความสัมพันธ์ในชนบท ความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ อาจทำให้ทั้งบิดาและมารดาต้องทำงานนอกบ้าน การเลี้ยงบุตรอาจต้องพึ่งพี่เลี้ยง คนใช้ หรือสถานรับเลี้ยงเด็ก ความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นไปในรูปที่ส่งเสริมเสรีภาพการกระทำที่เป็นเอกเทศของบุคคลมาก จะเป็นแบบธุรกิจนายจ้างกับลูกจ้าง ความผูกพันใกล้ชิดกับกลุ่มชุมชนของคนในทุก ๆ ด้านมีน้อย และจากการได้รับประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคนิควิทยาการ สื่อมวลชนอุตสาหกรรมและสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่ช่วยทุ่นแรง ได้เพิ่มความสะดวกสบายในความเป็นอยู่ และมีอุปกรณ์ให้ความสำราญนานาชนิดอย่างพร้อมมูล แต่วัตถุเหล่านี้ต้องซื้อหาค่ายราคาแพง ทำให้ค่าครองชีพสูง มีความจำเป็นต้องหารายได้ให้เหมาะสมกับรายจ่าย ความจำเป็นเช่นนี้เป็นพลังขับเคลื่อนให้บุคคลมาแข่งขันชววย และแข่งขันกัน การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างรีบเร่งและกอบโกยผลประโยชน์ที่พึงได้ ทำให้มีค่านิยมทางด้านความสำเร็จสูงกว่าความเกรงอกเกรงใจ¹

ผลจากการศึกษาที่ได้ในประเด็นนี้ก็มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ พูลผล สุวรรณพันธ์ ที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของเด็กนักเรียน ชั้น ม.ศ. 3 ปีการศึกษา 2511 ในเมืองหลวงและต่างจังหวัด ซึ่งพบว่านักเรียนในเมืองหลวงมีความสามารถในการเข้าสังคมได้ดีกว่า²

ข้อค้นพบที่กล่าวมาพอจะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าสภาพของสังคมทั้งในกรุงเทพ

¹ พัทยา สายหนู, "สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการทางสังคมของประเทศไทย," วารสารสังคมศาสตร์ 6 (ตุลาคม 2512): 14.

² พูลผล สุวรรณพันธ์, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของเด็กนักเรียนในเมืองหลวงและเด็กนักเรียนในตัวเมืองต่างจังหวัด," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511), หน้า 79.

มหานครและต่างจังหวัดก็มีสิทธิพฤติกรรมกลาแสดงออกของบุคคลในสังคมนั้น ๆ แตกต่างกันได้

1.2 จากการเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาวิทยาลัยครูชายกับหญิง นั้นปรากฏว่านักศึกษาวิทยาลัยครูชายและหญิงไม่มีความแตกต่างกันในพฤติกรรมกลาแสดงออก จึงไม่สนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นไปตามข้อค้นพบในการศึกษาของ บุญเคิม ไชเราะะ ที่ว่า ในปัจจุบันนี้ผู้หญิงมีโอกาสได้รับการศึกษาทัดเทียมกันกับผู้ชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาแล้วจะมีผู้หญิงเพิ่มขึ้นในจำนวนที่มากกว่าผู้ชาย และนอกจากนี้ยังเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการประกอบอาชีพต่าง ๆ อย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชาย ไม่ได้ทำงานบ้านแต่เพียงอย่างเดียว¹ ประกอบกับองค์การสหประชาชาติได้ยกปี 2518 นี้ให้เป็นปีสตรีระหว่างประเทศ และอีกทั้งให้มีการจัดประชุมที่นคร เม็กซิโกโดยได้วางแผนปฏิบัติ 10 ปี เพื่อความเสมอภาค พัฒนา และสันติสุขของสตรีทั่วโลก และได้กำหนดให้ประเทศต่าง ๆ ดำเนินการในค่านต่าง ๆ 5 ปี แรก อาทิ ให้สตรีมีหนังสือมากขึ้น เปิดแผนด้านวิชาชีพแก่สตรี ให้สิทธิแก่เด็กหญิงได้เรียนหนังสือเท่าเทียมกับเด็กชาย ให้สตรีได้ค่าจ้างแรงงานเท่าบุรุษในงานเดียวกัน และให้สตรีได้มีตำแหน่งหน้าที่ในการวางแผนนโยบายการบริหารต่าง ๆ เป็นต้น อีกทั้งยังได้แต่งเพลงปลุกใจสตรีขึ้นชื่อ "Half the World is Woman" เผยแพร่ไปทั่วโลก² โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการรื้อฟื้นคำกล่าวที่ว่า "สตรีและบุรุษมีสิทธิ

¹ บุญเคิม ไชเราะะ, "สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 114-115.

² พัทรี จันรัตน์, "การประชุมระดับโลกเรื่องปีสตรีระหว่างประเทศ," วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ, 7 (เมษายน 2518): 65-66.

หักเทียมกัน" ของปฏิกูญาสากลที่ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ดั่งขึ้นในปี 2491¹ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากข้อสรุปที่สอดคล้องกันในการศึกษาหลาย ๆ ครั้งที่ว่า โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์และสตรีหาได้มีความแตกต่างกันไม่ ไม่ว่าจะเป็้นค่านิยมหรือค่านางกายก็ตาม เหตุแห่งความแตกต่างที่ปรากฏขึ้นให้เห็นเป็นผลมาจากการศึกษาอบรม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน²

จากสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ล้วนแล้วแต่จะเป็นการกระตุ้นและช่วยส่งเสริมให้ผู้หญิงมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น ซึ่งอาจจะมีผลทำให้ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในการศึกษาครั้งนี้ และขอค้นพบยังสอดคล้องกับข้อค้นพบของ วิราพร เทพวีระพงศ์ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความเกรงใจกับพฤติกรรมการแก้ปัญหาในกลุ่มนิสิตปีที่ 3 ของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ในปีการศึกษา 2513 ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างระหว่างชายกับหญิงในลักษณะทุก ๆ ด้านของการแสดงพฤติกรรมด้านคุณภาพกายภาพและสังคม เช่นความหนักแน่นในน้ำเสียง ความกล้าในการแสดงออก ความกล้าในการเผชิญหน้ากับผู้อื่น การแสดงความมั่นใจในตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง และการแสดงความตื่นเต้นประหม่า เป็นต้น³

จากผลของการศึกษาเหล่านี้และจากความสอดคล้องกันในการเลือกพฤติกรรมที่ต้องการความกล้าในการแสดงออกของนักศึกษาวิทยาลัยครูชายและหญิง ก็พอจะเป็นสิ่งที่ชี้บ่งได้ว่า การจัดให้มีโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้นน่าจะจัดให้ทั้งเพศชายและเพศหญิง

¹ จีรพรหม บุญเกียรติ, "ปีสตรีระหว่างประเทศ," วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ 7(เมษายน 2518): 1.

² "สตรีแบกภาระของสังคมไว้ครึ่งหนึ่ง" (บทนำของวารสารสิทธิเสรีภาพฉบับสตรี), วารสาร-ข่าวสารสมาคมไทยอเมริกัน 7(2518): 2-3.

³ วิราพร เทพวีระพงศ์, "ความเกรงใจกับพฤติกรรมการแก้ปัญหาในกลุ่ม;" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514) หน้า 177-178.

2. จำนวนนักศึกษาวิทยาลัยครูที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกและไม่กล้าแสดง

ออก

จากการศึกษาที่พบว่านักศึกษาวิทยาลัยครูที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกร้อยละ 25 นอกนั้นเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกซึ่งมีถึงร้อยละ 75 นั้น สอดคล้องกับการค้นพบในกลุ่มประชาชนชาวอเมริกันซึ่ง ชารอน แอน โชนี บาวเวอร์ และ กอร์ดอน เอช. บาวเวอร์ ได้กล่าวไว้ว่า คนอเมริกันที่ไม่มีความสุขมีถึงร้อยละ 90 โดยที่บุคคลพวกนี้จะรู้สึกว่าคุณเองไม่มีความกล้าในการแสดงออก มีความก้าวร้าวอย่างรุนแรงในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น¹ ดังนั้นจึงได้มีการจัดโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างกว้างขวางในทุก ๆ ด้านในอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประสบกับปัญหาการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น

3. การเลือกพฤติกรรมที่นักศึกษาวิทยาลัยครูต้องการมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น

จากที่มีผู้เลือกพฤติกรรมที่ต้องการมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น หรือต้องการจะปรับปรุงตนเองมีจำนวนมาก ทั้งผู้ที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกและผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก อาจจะเข้าไปตามคำกล่าวของ เฮอริท เบอริท ฟensterไฮม์ (Herbert Fensterheim) ที่ว่า "เมื่อบุคคลมีความกล้าในการแสดงออกแล้วจะเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง"² และความภาคภูมิใจในตนเองนี้ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) ก็ได้กล่าวว่า "เป็นความต้องการพื้นฐานประการหนึ่งของมนุษย์"³

¹ Sharon Anthony Bower and Gordon H. bower, Asserting Your Self, p. 1.

² Herbert Fensterheim, Ibid.

³ Abraham Maslow, Motivation and Personality, quoted in Ernest R. Hilgard, Introduction to Psychology, 3d ed.

(New York: Harcourt, Brace & World, 1962), p. 125.

ในการที่นักศึกษาวิทยาลัยครูจำนวนมากได้แสดงความต้องการที่จะมีทักษะในการแสดงออกมากขึ้น เป็นการแสดงให้เห็นถึงความต้องการที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักการศึกษาที่ใฝ่หวังให้ครูได้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับอาชีพครู ทักษะหนึ่งในหลาย ๆ ทักษะ ได้แก่ทักษะในการพัฒนาตนเอง ซึ่งหมายความว่า เป็นผู้ที่รู้จักตนเอง รู้จักจุดอ่อนจุดเด่นของตน มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง รู้จักรับฟังคำติชมและข้อสังเกตของผู้อื่นที่มีต่อตนอย่างเข้าใจ ฯลฯ และลักษณะเหล่านี้จึงถือว่าเป็นลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกตามที่ใฝ่ผู้ศึกษาและให้คำจำกัดความไว้ นอกจากนี้ผลจากการแสดงความต้องการมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้นยังสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาวินิจฉัยครูเองก็มีความต้องการที่จะออกไปเป็นครูที่มีประสิทธิภาพสมดังกับที่ใฝ่มีการกล่าวไว้ในที่ประชุมประจำปีครั้งที่ 24 ของสหพันธ์องค์การอาชีพครูแห่งโลกที่ว่า "ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการช่วยพัฒนาและสร้างโครงสร้างทางสังคมและทางการศึกษา"¹

เมื่อพิจารณาการไม่เลือกพฤติกรรมที่ต้องการมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้นนั้น แมวว่านักศึกษาวินิจฉัยครูที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกจะมีจำนวนผู้ไม่เลือกมากกว่าก็จริงอยู่ แต่ในกลุ่มที่ระดับความไม่กล้าในการแสดงออกสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ (Unassertive) ปรากฏว่ามีผู้ที่ไม่เลือกเป็นจำนวนน้อยที่สุด มีเพียงร้อยละ 1.59 เท่านั้น ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่านักศึกษาวินิจฉัยครูกลุ่มนี้ (Unassertive) ต้องการมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้นสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ที่จำแนกตามความสัมพันธ์ของระดับความไม่สบายใจและระดับความเป็นไปได้ของพฤติกรรม และเหตุผลในการไม่เลือกพฤติกรรมที่ต้องการมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้นของนักศึกษาวินิจฉัยครูในแต่ละกลุ่มนั้น น่าจะเป็นดังนี้ คือ

กลุ่ม Unassertive อาจจะไม่ต้องมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น
 กลุ่ม Anxious-performer อาจจะเป็นเพราะว่านักศึกษาวินิจฉัยครูที่ไม่

¹ อานาจ บุญศิริวิบูลย์, "การประชุมประจำปีของสหพันธ์องค์การอาชีพครูแห่งโลก ครั้งที่ 24," วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ 7(ตุลาคม 2518): 52-53.

เลือกเห็นว่าตนเองก็สามารถแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกไปได้แล้ว แม้ว่าจะมีความวิตกกังวลหรือความไม่สบายใจก็ตาม จึงมองไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงตนให้มีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น

กลุ่ม Doesn't care อาจจะเป็นเพราะว่านักศึกษาวิทยาลัยครูที่ไม่แสดงความต้องการมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้นขาดโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ถึงแม้ว่าเมื่อแสดงออกมาแล้วจะไม่มี ความวิตกกังวลหรือความไม่สบายใจ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากความเกรงใจ ซึ่งเป็นค่านิยมที่มักจะนำมาใช้อบรมสั่งสอนบุตรหลานในสังคมไทยก็ได้ และถ้าได้ปรับปรุงให้มีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้นแล้วก็ตามแต่ไม่มีโอกาสได้แสดงพฤติกรรม จึงไม่แสดงความต้องการที่จะมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น

กลุ่ม Assertive อาจจะเป็นเพราะว่านักศึกษาวิทยาลัยครูในกลุ่มนี้ที่ไม่เลือกพฤติกรรมที่ต้องการมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น เพราะมีความกล้าในการแสดงออกอยู่แล้ว จึงไม่ต้องการจะปรับปรุงตนให้มีความกล้าในการแสดงออกเพิ่มขึ้นอีก

สำหรับอันดับในการเลือกพฤติกรรมที่ต้องการมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น จะเห็นว่า อันดับ 1 นั้น มีผู้เลือกเพียงร้อยละ 43.5 เท่านั้น ไม่ได้หมายความว่าผู้ต้องการปรับปรุงพฤติกรรมนั้นน้อย เพราะนักศึกษาวิทยาลัยครูแต่ละคนมิได้เลือกหมดทุกพฤติกรรม จะเลือกก็เฉพาะพฤติกรรมที่ต้องการจะปรับปรุงตนเองเท่านั้น จึงทำให้มีค่าร้อยละที่ไต่มากระจุกกระจายไปทุกพฤติกรรม และการเลือกนั้นจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในสังคม ไม่ว่าจะเป็นอันดับแรก ๆ หรืออันดับสุดท้ายก็ตาม เช่น การขอให้บุคคลหยุดกระทำการอันก่อให้เกิดความรำคาญในที่สาธารณะ หรือการปฏิเสธคำขอยืมของมีค่า หรือแม้แต่การเริ่มต้นสนทนากับคนแปลกหน้า การที่นักศึกษาวิทยาลัยครูได้เลือกในอันดับแรก ๆ เพราะล้วนแล้วแต่จะทำให้ผู้กระทำเกิดความยุ่งยากและลำบากใจ ส่วนการเลือกในอันดับหลังก็เกี่ยวข้องกับความต้องการทางสังคมและความภาคภูมิใจที่คนเรามีอยู่แล้ว เช่น การรับคำยกย่องชมเชยจากผู้อื่น

บอกผู้อื่นเกี่ยวกับข่าวดีของตน และบางสิ่งบางอย่างก็ต้องปฏิบัติตามมารยาทในสังคมอยู่
แล้ว เช่น การกล่าวขอโทษเมื่อกระทำผิด การกล่าวยกย่องชมเชยผู้อื่น นอกจากนี้
นี้บางอย่างก็ได้เคยปฏิบัติจนเกิดความเคยชิน เช่น การปฏิเสธคำขอให้ไปงานพบปะ
สังสรรค์หรือการชอนัดพบ ส่วนการเลือกพฤติกรรมที่ต้องการปรับปรุงตนเองให้มีความ
กล้าในการลาออกจากงานที่อยู่ในอันดับหลัง ๆ นั้น เป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคย
มีงานทำมาก่อนในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยนอกจากเมื่อได้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว
เท่านั้น และนักศึกษาที่ตอบแบบสำรวจในครั้งนี้ก็กำลังศึกษาอยู่ ยกเว้นบางคนซึ่งเป็น
ส่วนน้อยเท่านั้นที่อาจเคยมีประสบการณ์หลังจากจบระดับประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษา
ชั้นต้น ดังนั้นจึงมีผู้เลือกอยู่ในอันดับหลัง ๆ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย